

ГЛЫТОК ЖАДАНАЙ ЦІШЫНІ

Мы землякі, я з Чэрцаў, ён з Людчыц, і амаль што равеснікі. У нас былі аднолькавае вясковае дзяцінства, адна Чэрская вясьмігодка, але зусім рознае юнацтва. Не скажу, што надта лёгка мне служылася ў Падмаскоўі, аднак калі падумаю, якая служба выпала на долю Леаніда Бародзіча, міжволі становіцца вусцішна... Мы з аднаго дзяцінства выйшли рознымі шляхамі ў жыццё.

Іх накіравалі ў Ашхабад і шэс் месяцаў рыхтавалі, як і належыць, у горнай мясцовасці, за цяжкімі фізічнымі выпрабаваннямі, дванаццацікаметровых марш-кідках. На двое-трое сутак закідвалі ў горы і пакідалі там на выжыванне. Ніхто і не ўтойваў, што маладое папаўненне неўзабаве адправяць наўпрост на вайну У вучэбцы было не соладка. Аднак калі зараз пытаешся ў Лёнькі, колькі ён быў у Афганістане, той абавязкова адымаете ад свайго тэрміну вучэбку. Зрэшты, і ўсё роўна атрымліваецца вельмі ўражлівая лічба — год і шэсць месяцаў. Паўтара года на вайне! Калі чатырохсот пяцідзесяці сутак! А колькі ж гадзін, хвілін, імгненняў. І ні дзе-небудзь у ціхім тыле ды пры штабе, а менавіта на передавой, дзе кожная хвіліна і кожнае імгненне маглі стацца апошнімі.

У маі ў вучэбцы быў выпуск. Прысвоілі малодшага сяржанта, пасадзілі на самалёт — і ў Баграм. Яшчэ там, у Афгане, на пару тыдняў «захінулі» — для курса маладога байца, а затым — у самае пекла.

Лёнька ведае, што такое пекла, вось толькі распавяддае пра яго не надта ахвотна. Хіба што для мяне, земляка, зрабіў выключэнне. І яго скупых эпітэтаў мне, чалавеку творчаму, хапіла, каб намаляваць ва ўяўленні цалкам яскравую карціну: каменныя прыстанишчы ў сухіх афганскіх пясках. Менавіта з камення і гліны яны будавалі тыя часовыя баракі, якія служылі жыллём, а калі спатрэбіцца, то і баявымі ўмацаваннямі. Вечная смага. Вядома ж, сонца ўвесь час пячэ, мара пра лішні глыток вады становіцца заусёднай. А дзе яе возьмеш? Хіба ў рэчцы, што цячэ ўнізе. Абавязкова кіпяціць трэба, інакш не мінуць інфекцыі.

Увесь час размяшчаліся ля гарадка Бульбахар у правінцыі Парван. І толькі бліжэй да вываду кантынгенту былі перакінуты на паўднёвы Саланг. Служылі ў разведузводзе. Задачы выконвалі простыя: іх БТРы ішлі на дапамогу калонам бронетэхнікі, якія трапілі пад абстрэл ворага. Іх пасылалі на абслугоўванне трывацца «сакрэтай» – спецыяльных груповак у гарах, што ахоўвалі шляхі. Прывозілі ім прадукты, ваду, боезапасы. Ужо ў першым баі пабачыў Леанід смерць, да якой рукою было падаць. На калону напалі «духі». Лёнька казаў, што той бой прайшоў, нібы ў гарачцы. Усё перамяшалася ў свядомасці – дарога, цяніна, БТРы. Шмат палегла сваіх, багата было параненых. А пасля бою – жаданы глыток цішыні, як той глыток гаючай вады ў пясчаным пекле...

Надзвычай марудна цягнуліся дні, тыдні, месяцы... Усё вакол замініравана. Аднаго разу на міне падарваўся сябар, які разам з іншымі пайшоў абслугоўваць «сакрэты». Не дапамог і бронежылет, які яму Лёнька прэзентаваў... А з іншым сябрам, Гіясам (звалі Генем) з Башкіріі, даслужылі да канца...

Лёс выратаваў майго земляка, і тады, у першым баі, і пасля, у бясконцых, якія цягнуліся усе паўтара года яго афганскай службы. І нават тады, калі ў час зачысткі кішлака напароліся на талібаў. Фактычна ў акружэнні давялося адстрэльвацца з кулямёта літаральна да апошняга патрона. Выстаялі, дачакаліся дапамогі. За той бой Леанід Бародзіч атрымаў ордэн Чырвонай Зоркі. Такую баявую ўзнагароду, на жаль, большасцю атрымліваюць пасмяротна...

Абышлося і тады, калі іх БТРы забяспечвалі перамовы начальства з талібамі. Стаялі наўпрост у варожым распалажэнні. Ворага на той вайне немагчыма было распазнаць адразу. Афганцы ў цэлым народ зычлівы. Да «шураві» ставіліся па-рознаму. Лёнька памятае, як разам з афганцамі рамантавалі агароджу ў распалажэнні, пашкоджаную БТРам. Ля баявых машын увесь час круціліся дзеци. А народ там жыў надзвычай бедна, як было не пакарміць дзіцяці са свайго кацялка. Дзяліліся сухпайком. Малыя заставаліся ўдзячнымі, праўда, гэта не перашкаджала ім «падвудзіць» скрынку з прадуктамі, калі тая кепска ляжала... На вайне як на вайне, а голад – не цётка...

Вайна не кранула майго земляка куляю, аднак псіхалагічна пакінула ў яго свядомасці незагойную рану. Калі вярнуўся з Афгана, асабліва па першым часе, лепей было з ім не сустракацца, калі ўжо кульне чарку... Свядомасць яго яшчэ доўга жыла на вайне...

А пасля была цяжкая адаптация да мірнага жыцця: будаваў дзевяціпавярховікі ў Сургуце, працаваў у Лепелі ў міліцэйскім патрулі, двойчы жаніўся, вытрымаў складаную аперацию, пасля якой дачасна сышоў на пенсію. Зараз працуе ў пазаведамасной ахове і мае, па словах кірауніка, бездакорную рэпутацыю на працы.

У Леаніда Бародзіча двое сыноў, і ён не хацеў бы, каб яны ў жыцці паспытали таго, чаго ён паспытаў у гарах пад Баграмам.

Уладзімір МІХНО
На здымку: Леанід Бародзіч